

JUSTITISMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 15. oktober 2010
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2010-792-1253
Dok.: JAU40712

Hermed sendes endelig besvarelse af spørgsmål nr. 793 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 15. marts 2010. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Lars Barfoed

/

Ole Hasselgaard

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 793 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Ministeren bedes oplyse, hvorvidt der er EU- eller EØS-lande, hvor indsatte i landenes fængsler ikke har ret til at tjene penge på at skrive og udgive bøger herunder modtage såkaldte bibliotekspenge eller lignende.”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen bedt Udenrigsministeriet om at indhente oplysninger fra Storbritannien, Irland, Frankrig, Italien, Spanien, Tyskland, Finland, Sverige, Norge, Holland og Polen om de regler, der gælder på området i de pågældende lande.

Udenrigsministeriet har via de danske ambassader indhentet følgende oplysninger:

Storbritannien

Det britiske justitsministerium har oplyst, at de britiske ”Adult Prison Rules” generelt indeholder regler, som regulerer indsattes adgang til at kommunikere med omverdenen. Reglerne i ”Adult Prison rules” har bl.a. været brugt til at forhindre kriminelle indsatte i – under afsoningen – at udgive erindringer, der indeholder beskrivelser af deres kriminalitet.

”Adult Prison Rules” indeholder ingen adgang til at regulere kriminelles udgivelser *efter* løsladelse. Reglerne suppleres på dette punkt af den såkaldte ”Criminal Memoirs Scheme”, som giver retten mulighed for – efter begæring fra de retshåndhævende myndigheder – at pålægge en dømt kriminel under nærmere bestemte betingelser at tilbagebetale udbyttet fra materiale, herunder bøger, artikler, mv., som beskriver den pågældendes forbrydelser. ”Criminal Memoirs Scheme” blev indført ved lov den 6. april 2010.

Irland

Det irske justitsministerium har oplyst, at indsatte i irske fængsler ikke har adgang til at udgive bøger og tjene penge på udgivelse af bøger, mens de afsoner deres straf i irske fængsler. Indtil 2004 gav den irske fængselspraksis desuden generelt ikke mulighed for, at indsatte i irske fængsler kunne få tilladelse til at kommunikere med medier, mens de sad i fængsel.

Denne retstilstand blev ændret i 2004, hvor den irske landsret i en konkret sag kom frem til, at det ikke kunne påvises, at et generelt forbud mod at kommunikere med medier var nødvendigt af hensyn til opretholdelsen af den offentlige orden eller sikkerhed. Det har siden været almindelig praksis, at hver ansøgning om adgang til kontakt med medierne skal behandles individuelt, men at hensynet til opretholdelse af den offentlige orden eller sikkerhed fortsat vil medføre afslag på kontakt med medierne i de fleste sager.

Frankrig

Justitsministeriets afdeling for fængselsvæsen har oplyst, at indsatte i franske fængsler har ret til at udgive bøger under forudsætning af, at der forinden gives tilladelse fra den kompetente fængselsinstans. I praksis medfører denne regel, at en indsat kan udgive et værk om sin retssag eller livshistorie uden censur, men at distributionen af værket kan udsættes til efter den indsatte løsladelse, hvis der er mistanke om, at bogen vil medføre forstyrrelse af ro og orden. En udsættelse kan dog kun finde sted, hvis værket indeholder benævnelser af personer.

Italien

Justitsministeriets kontor for arbejdet med indsatte har oplyst, at det i Italien som udgangspunkt er tilladt for indsatte at udgive bøger og tjene penge på at udgive bøger under afsoningen, idet der som udgangspunkt gælder samme rettigheder til erhvervsvirksomhed for indsatte som for andre borgere. Kontoret har imidlertid anført, at der findes eksempler på, at det italienske justitsministerium i konkrete sager har bremset arbejdet med en bog, som man har fundet "uhensigtsmæssig". Det er f.eks. sket i tilfælde, hvor journalister har kontaktet indsatte med henblik på i fællesskab at udgive historier om deres forbrydelser.

Spanien

Indenrigsministeriets afdeling for fængselsvæsen har oplyst, at det i Spanien er tilladt for indsatte at udgive bøger og tjene penge på at udgive bøger under afsoning. Loven giver dog mulighed for under visse betingelser at inddrage indtægterne i de tilfælde, hvor en indsat i forbindelse med dommen er blevet pålagt at betale erstatning til et offer.

Tyskland

Forbundsjustitsministeriets kontor for afsoning har oplyst, at indsatte i tyske fængsler ifølge den tyske straffuldbyrdelseslov har ret til at udøve selvstændigt arbejde, herunder udgive bøger med et kommercielt sigte.

Ifølge forbundsjustitsministeriet er det tvivlsomt, om et forbud mod indsattes udgivelse af bøger mv. ville være i overensstemmelse med presse- og ytringsfriheden.

I Tyskland har man for nylig haft en sag, hvor en person dømt for kidnapning og mord på en 11-årig dreng i fængslet udgav en omstridt bog, hvori han angrer sine handlinger og klandrer politiet for dets trusler om brug af vold under afhøringen af ham. Ifølge forbundsjustitsministeriet afstedkom udgivelsen imidlertid ikke en generel politisk debat om indsattes muligheder for at udgive bøger.

Finland

Det finske justitsministerium har oplyst, at det i Finland er tilladt for indsatte at udgive bøger og tjene penge på udgivelse af bøger, mens de afsoner. En begrænsning af denne ret kan efter det finske justitsministeriums opfattelse være problematisk i forhold til beskyttelsen af ytringsfriheden, medmindre begrænsningen sker af praktiske grunde, f.eks. fordi der ikke er adgang til computer i fængslet mv.

Sverige, Norge, Holland og Polen

De svenske, norske, hollandske og polske myndigheder har oplyst, at indsatte i disse lande om udgangspunkt har ret til at drive erhvervsvirksomhed på samme vilkår som andre borgere. Der findes således ikke særlige regler, der regulerer indsattes mulighed for at udgive bøger om deres kriminalitet, mens de afsoner.